

**Naturskyddsföreningen
Huddinge**

YTTRANDE

2025-05-14

Till
Huddinge kommun
Plansektionen
Kommunalvägen 28
141 85 HUDDINGE

Ert dnr KS-2019/3066

plan@huddinge.se

Detaljplan för Diametern m fl inom kommunal Kungens kurva

Naturskyddsföreningen Huddinge har lämnats tillfälle att lämna synpunkter på granskningshandlingen för ovan nämnt förslag.

Våra utgångspunkter

Naturskyddsföreningens strävan i alla sammanhang är att slå vakt om vår natur och vår miljö. Vi arbetar långsiktigt med grund i vetenskap och fakta mot alla former av natur- och miljöförstöring samt mot negativ påverkan på vårt klimat.

Planförslaget

Vi citerar de för oss mest relevanta avsnitten ur Planbeskrivningen, dat 2025-04-11.

(Sid 5 av 95):

"Kungens kurva är ett av kommunens utpekade utvecklingsområden. Kommunen planerar att omvandla det i nuläget renodlade handelsområdet som Kungens kurva utgör till en blandad stadsdel med både bostäder, handel och service. En av de bärande förutsättningarna för omvandling av Kungens kurva är Spårväg Syd, som planeras dras genom handelsområdet. Spårvägen planeras att ha två hållplatslägen inom Kungens kurva, varav ett planeras att ligga inom 600 meter från aktuellt planområde.

Planförslaget möjliggör flerbostadshus, stadsdelspark, nya lokalgator, tre förskolor och en skola.

Stadsdelsparken ska fungera som ett vardagsrum för boende, besökare och verksamheter i området och gestaltas som den nya stadsdelens hjärta.

Stadsdelsparken ges en omsorgsfull utformning med en identitetsskapande gestaltungsidé som binder samman parkens tre delar: Parktorget - finparken i norr, Folkets trädgård - parkens vardagsrum med en stor central gräsyta samt Skogsparken - en vildare del av parken i den sydöstra delen med bevarad topografi och vegetation.

Nya lokalgator, gång- och cykelvägar tillkommer och samtliga gator utom gatan söder om parken har träd längs med gatorna. Träden tillför estetiska värden såväl som svalka, och deras växtbäddar renar och fördröjer gatans dagvatten. Inom kvarteren tillskapas grönska genom att gårdarna förses med planterbara bjälklag. Området ges ett grönt stråk som leder till Gömmarens naturreservat.

Kommunen har bedömt att genomförandet av planen medför en sådan miljöpåverkan att det finns behov av miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalkens 6 kap."

(Sid 23):

"Gestaltningen för utemiljöerna i detaljplanen ska stödja strukturen med urban grönska av olika typ och skala. Vegetationens uppgift är att fungera som luftrenare, öka biodiversiteten samt ge upplevelsevärden och årstidsvariation till torg, gator, stråk, platser, parkområden och gårdsmiljöer. Stadsdelen komponeras av ett nätverk av gröna stadsrum. Den viktigaste är stadsdelsparken, gröna länken och naturmarken i öster."

(Sid 26):

"Skogsparken föreslås bestå av tre delar: Den befintliga skogskullen i öst, skogslunden i väst och naturleken i söder."

(Sid 27):

"Parkgatan vidgas successivt i sin södra del till en platsbildning som möjliggör en grön länk mellan stadsdelsparken och Gömmarens naturreservat i söder. Kopplingen förstärker den visuella förbindelsen, fungerar både som en grönskande promenadväg för människor och som en ekologisk länk för växter och djur som binder samman stadsdelsparken och naturreservatet."

(Sid 28):

"I planområdets östra del finns en bevarad kulle med naturmark som bildar en liten grön oas med naturkaraktär i området. Platsen utformas för att bevara så mycket befintlig terräng och vegetation som möjligt. Kullen nås med hjälp av terrängtrappor från gatorna i väster och från ett befintligt gångstråk i öster."

(Sid 32):

"För att nya invånare ska kunna nyttja de rekreationsmöjligheter som finns i Gömmarens naturreservat har en gång- och cykelöverfart över Kungens kurvaleden föreslagits inom planen."

(Sid 50):

"Planområdet utgörs av skogsmark som till stor del är tydligt påverkad av sentida mänsklig aktivitet."

(Sid 51):

"Planområdet kommer till stora delar förändras i och med detaljplanens genomförande. På grund av det kuperade landskapet kommer det genomföras omfattande markåtgärder vilket kommer försvåra möjligheterna att bevara den befintliga vegetationen. Stadsdelsparken möjliggör dock för bevarandet av delar av den befintliga skogen i parkens södra del."

(Sid 53-55):

"Naturvärden

En naturvärdesinventering genomfördes 2017 av Adoxa Naturvård. I slutsatserna från naturvärdesinventeringen framgår att en del av planområdet hyser ett antal signalarter och värdeelement som visar på skyddsvärd natur. Det är i huvudsak barrskogsklädda marker som liknar de i Gömmarens naturreservat, söder om Kungens kurvaleden. Planområdet kan delvis ses som en naturlig förlängning av naturreservatet norrut. Många av naturreservatets naturvårdsarter återfinns i inventeringsområdet – kungsfågel, gulsparv, fjällig taggsvamp och rävticka. Planförslagets genomförande innebär att ett stort, i det närmaste sammanhängande skogsområde naggas i kanten och att den ekologiska barriär som Kungens kurvaleden redan utgör förstärks ytterligare."

Delar av den föreslagna stadsdelsparken och skolgården är i naturvärdesinventeringen klassad som naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde och särskilt på skoltomten har ett flertal värdeelement och naturvårdsarter påträffats. Att i så stor utsträckning som möjligt bevara befintliga träd, i synnerhet ek och gammal grov tall, och marktäckning i parken och på skolgården kan bidra till att skydda ekosystemtjänsten biologisk mångfald. Åtgärden, och till viss del även kompensationen för de naturvärden som försvinner, föreslås och kommer att studeras vidare (se avsnitt om ekosystemtjänster nedan).

Naturvärdesinventeringen kompletterades med en fågelinventering (Adoxa Naturvård, 2022). Genom exploateringen så kommer troligen de flesta arter att försvinna från planområdet.

För de 17 noterade fågelarterna inom inventeringsområdet är bedömningen att populationer av dessa arter fortsättningsvis kommer att finnas kvar utanför detaljplanerat område. Bedömningen grundar sig på att de förekommer tämligen frekvent i Gömmarens naturreservat.

Genom att med avtal reglera skogsavverkning till perioden augusti – april, när fåglarna inte längre har häckningsperiod går det att begränsa skadeverkan för fåglarna. Detaljplanen bedöms inte komma i konflikt med artförordningens bestämmelser.

Ekosystemtjänster och ekologisk kompensation

De reglerande ekosystemtjänsterna vad gäller rening och flödesreglering av vatten, klimatreglering, bullerdämpning och rening av luft kommer att påverkas av planförslaget. Detta då skogen som bidrar till dessa tjänster i stora delar ersätts av gator och bebyggelse.

I ett sådant tätbebyggt och hårdgjort område som Kungens kurva är det av stor vikt att även i framtiden kunna erbjuda dessa ekosystemtjänster.

De reglerande ekosystemtjänsterna kommer delvis att återskapas i planförslaget. Reglering av vattenflöden och rening av vatten möjliggörs genom de ytor och system som skapas för dagvattenhantering. Rening av luft, bullerdämpning och förutsättningar för pollinering är i hög grad påverkbara genom de varierande gröna inslag som tillförs i området. Även ekosystemtjänsten klimatreglering kommer delvis att återskapas inom området genom att till exempel bibehålla och skapa ny vegetation och grönska.

På ett mindre område i parkens södra respektive nordvästra del finns möjlighet att spara träd som befinner sig på platsen idag. Det kan också finnas möjlighet att spara vissa träd på den planerade skolgården. Vid plantering av nya träd så är inhemska arter att föredra ur naturvårdssynpunkt. Träd och buskar som bär frukt är också att föredra där de ej innebär problem för en fungerande drift.

Nedan anges åtgärder som kommer att genomföras inom eller i anslutning till planområdet. Dessa syftar dels till att bevara och skydda områdets biologiska mångfald, dels till att kompensera för de naturvärden och ekosystemtjänster som tas i anspråk till följd av detaljplanens utbyggnad:

- Faunadepåer i stadsdelsparken.
- Fågelholkar i bland annat stadsdelsparken
- Insektshotell
- Gröna tak med sandmiljöer. På till exempel el-stationer.

Följande åtgärder kommer att utredas vidare vid planering för en ny entré till Gömmarens naturreservat söder om planområdet:

- Mulmholkar
- Fladdermusholkar

För att följa upp åtgärderna med koppling till ekosystemtjänster och ekologisk kompensation finns de upptagna i Handlingsplan hållbarhet 2024 (ÅWL). Handlingsplanen är kopplad till det hållbarhetsprogram som tog fram i planprogramskedet för området (Hållbarhetsprogram för bostäder i Kungens kurva 2019-02-20).”

(Sid 85):

”Miljökonsekvensbeskrivning

En utbyggnad enligt detaljplanen medför att naturmark tas i anspråk och att befintliga naturvärden försvinner, därmed minskar också lokala habitat och födosökmöjligheter i området. Detta innebär att den biologiska mångfalden lokalt kommer att påverkas negativt. För att minska de negativa konsekvenserna är det ur naturvårdssynpunkt önskvärt att det, framför allt vid skolan och på skolgården samt i stadsdelsparken, lämnas så många befintliga träd som möjligt. Utöver detta föreslås ett flertal åtgärder och till viss del även kompensation för de naturvärden som försvinner.”

Våra synpunkter

I samrådsremissen hävdade vi följande:

”Naturskyddsföreningen förespråkar att projektet tar hänsyn till såväl naturvärden som miljö och klimatpåverkan. Projektet bör genomföra en naturinventering och måna om den biologiska mångfalden. Den gyllene regeln är att orsaka minsta möjliga påverkan och ta största möjliga hänsyn till områdets naturliga miljö.”

Vad gäller områdets naturvärden har naturvärdesinventeringar nu genomförts. Inventeringarna bekräftar att skyddsvärd natur förekommer liksom (indirekt) också att denna natur i stort sett försvinner. Som en liten kompensation betonas på flera ställen, inte minst i miljökonsekvensbeskrivningen, vikten av att så många träd som möjligt bevaras. Detta kan inte nog understrykas!

Med tanke på hänsynen till miljön – den planerade, nya – kan ambitionen att förse samtliga (nästan) nya gator med träd komma att uppskattas. Även den planerade stadsdelsparken med sina skogliga inslag är av betydelse. Det återstår dock att bevisa att dessa ambitioner inte stannar på papperet.

När det gäller det tredje hänsynsmålet listas i planbeskrivningen (sid 60) de mål (i Handlingsplan för hållbarhet 2024) som har koppling till klimatpåverkan. Det handlar om ett stort antal mål, med varierande grad av konkretion och mätbarhet. Men många bäckar små - om de genomförs minskar naturligtvis det oundvikliga gapet mellan klimatpåverkan från en orörd skog till en fullt utbyggd stadsdel. Byggverksamheten och livet i dess resultat skickar tyvärr för lång tid framåt ut många ton CO2 i atmosfären.

Den biologiska mångfalden, slutligen, naggas också oundvikligen i kanten. De föreslagna åtgärderna (planbeskrivningen sid 55) är välkomna plåster på sårn och bör genomföras fullt ut.

Den gyllene regelns påbud om minsta möjliga påverkan och största möjliga hänsyn till områdets naturliga miljö känns knappast ens relevant när det gäller så totala omvandlingar som i detta fall. Påverkan kommer att bli mycket stor och den naturliga miljön i stort sett ersättas av en helt ny. Naturskyddsföreningen Huddinge håller ändå tummarna för att maximal hänsyn till områdets naturvärden får genomsyra utbyggnadens genomförande till glädje för kommande invånare.

/Styrelsen

Naturskyddsföreningen Huddinge